

op 't bevroren portierraampje zag neef hoe de bidders met de kist sjouwden. Daarna reden zij even verder; 't portier ging open. Een man met strak gelaat lichtte den cylinder van 't hoofd toen zij uitstapten.

Achter de kist, die wiegde op de schouders der bidders, stapten de neef en zijn zwager het kerkhof op. Zij waren de enigen met slappe hoedjes. De bidders, de begrafenis-ondernemer uit het kleine stadje, zelfs de steenhouwer, droegen hoge hoeden. Vele kronkelende paden gingen zij, langs monumenten en zerken en treurbomen en afgeknotte zuilen. Bij den aardhoop naast het graf stonden twee doodgravers.

Het was erg stil. Enkele gefluisterde woorden en wat bewegen van de zwarte mannen. Achter de populieren die de begraafplaats omringden rolde een trein voorbij. De neef zag hoe de kist op het toestel boven den kuil werd gezet. De zwarte hoeden gingen af; en ook neef en zijn zwager ontblootten hun hoofden. Gelijkmatig zakte de gele kist weg. Op het deksel was een groot zwart kruis geveerd.

De ondernemer naderde met een spade den neef. Ja, er moest een schepje aarde op de kist; dat behoorde zo. Het zand viel en in de diepte klonk het hol. Ook de zwager nam de spade en deed zijn plicht.

Ze gingen weer weg. Tante Loe lag nu in de aarde, of tenminste een hoeveelheid ontbindende materie die ze vroeger tante Loe noemden, en waarin onbevredigdheid, argwaan, tobberij en klein egoïsme hadden gezeurd en gewroet, en misschien een heel klein beetje warmte gesmeuld voor dien ouden kindsen man uit haar laatste jaren. Tante Loe, eens verschenen in het leven, was nu weer verdwenen. Neef herinnerde zich het oude uitknipsel uit een krant van 1838: de geboorte-advertentie van een welgeschapen Dochter, door zijn grootvader ondertekend. Dat was tante Loe geweest . . . . Over haar geboorte hadden de ouders zich zeker wel verheugd. En nu had hij zelf haar doodsbericht geplaatst! Tussen die twee berichten lag haar leven, nutteloos, doelloos, vreugdeloos, . . . misschien, want wat wist iemand er van? Dat lag verborgen in de grote Onbewustheid, waaruit het bewuste leven in den droom van tijd en ruimte opdook.

De begrafenis-ondernemer kwam naast den neef lopen, die wel inzag waar 't om te doen was.

„U moet uw rekening maar gauw opsturen,” zei de neef. „Alles inbegrepen, niewaar, ook het maken van de kist.”

„Ik heb 'em al bij me,” zei de man en gaf een papiertje.

Bij het hek wachtte de koets. De mannen lichtten de hoge hoeden. De neef en zijn zwager stapten in, na eerst den koetsier te hebben gewaarschuwd dat hij naar 't Station zou rijden en vervolgens naar 't bureau van den anderen meneer.